

Oikeusministeriö

Rovaniemen oikeusaputoimiston lausunto
Valtion oikeusaputoimistojen rakenneuudistus
- työryhmän mietinnöstä 25/2014

1. Julkisen oikeusavun ja yleisen edunvalvonnan eriyttäminen:

Oikeusapupalveluiden tarjoaminen ja edunvalvontapalveluiden järjestäminen tulee eriyttää omiksi toimistoikseen.

Perustelut eriyttämiselle:

- oikeusavun ja edunvalvonnan toimintojen erilaisuus
- kansalaisille ja sidosryhmille olisi selvempää, kun saman toimiston nimen alla ei olisi kahta hyvin erilaista toimijaa
- esteellisyystilanteet oikeusavun ja edunvalvonnan väliltä poistuisivat
- kun edunvalvonta ei ole oikeusaputoimiston ”alaisuudessa”, kumpikin toimisto olisi tasavertainen toimija – edunvalvonta ja oikeusapu olisivat samanarvoisia

Uudistuksessa tulisi varmistaa, että piirin eri toimistojen oikeusavustajat eivät olisi esteellisiä toimimaan vastapuolten avustajina.

Kuten mietinnössä mainitaan, johtava julkinen oikeusavustaja ja johtava yleinen edunvalvoja olisivat itsenäisiä oman vastuualueensa johtavia ja heidän esimiehensä olisi piirin oikeusapu- ja edunvalvontapiirin johtaja.

Kun johtavan yleisen edunvalvojan tehtävät lisääntyisivät, tämän tulisi näkyä palkassa.

2. Kahdeksan oikeusapupiiriä

Emme näe tätä vaihtoehtoa tarkoituksenmukaisena (ks. kohta 3.)

Osoite	Puhelin	Telefax	Sähköposti
Kaite rantatie 20 93600 Kuusamo	029 56 61480	029 56 61482	rovaniemi.oikapu@oikeus.fi

3. Kuusi oikeusapupiiriä:

Kannatamme tätä vaihtoehtoa. Piirien kokoerot ovat pienemmät ja hallinto keskitetymppää sekä kustannuksiltaan edullisempi kuin kahdeksan oikeusapupiirin vaihtoehdossa.

Perustelut:

- koska hallintotehtävät siirrettäisiin oikeusapupiirien johtajalle ja hallintosihteereille, voimavaroja vapautuisi asianajo- ja edunvalvontatehtäviin
- hallinto olisi yhtenäisempää
- johtaminen ammattimaista, kun piirin johtaja voi keskittyä pelkästään johtamiseen

4. Tehtävänkuvat:

Toimistojen johtavien julkisten oikeusavustajien ja johtavien yleisten edunvalvojien tulisi päättää toimistojen henkilökunnan palkkauksessa noudatettavasta pisteytyksestä, ei piirin johtajan, koska toimiston johtavat tuntevat parhaiten henkilökunnan.

Johtavien tulisi käydä kehityskeskustelut toimiston kaikkien henkilöiden kanssa, koska johtavilla on laajempi kokonaiskuva toimiston tilanteesta.

5. Yksitoista oikeusaputoimistoa:

Emme kannata tätä vaihtoehtoa.

Tässä vaihtoehdossa ei olisi mahdollista eriyttää oikeusapua ja edunvalvontaa. Hallinto ei kevenisi ja esteellisyystilanteet lisääntyisivät.

6. Keskusvirasto:

Keskusviraston perustaminen kasvattaisi hallintoa ja lisäisi kustannuksia. Emme kannata tätä vaihtoehtoa. Keskusvirasto olisi yksi väliporras lisää oikeusministeriön ja oikeusaputoimistojen välille.

Edunvalvontapuolella keskusviraston etuna nähdään se, että tehtävien keskittäminen voisi tuoda lisää asiaosaamista laajoihin kokonaisuuksiin.

7. Oikeusapuvirasto:

Oikeusapuviraston perustaminen kasvattaisi hallintoa ja lisäisi kustannuksia. Hyvää olisi, että yksityisille avustajille tehtävien oikeusapupäätösten keskittäminen olisi joustavampaa. Nämä päätökset olisivat myös yhtenäisempiä.

8. Paras malli valtion oikeusaputoimistojen organisaatioksi:

Kuuden oikeusapupiirin muodostaminen olisi paras vaihtoehto edellyttäen, että oikeusavun ja edunvalvonnan toiminnot eriytetään.

Perusteet:

- samat kuin kohdassa 3.
- toimipaikat pysyisivät entisellään

9. Muuta:

Keskustelua herätti se, onko muutos ylipäättään tarpeen. Nykyinen rakenne on koettu kevyeksi ja kustannuksiltaan edulliseksi. Toisaalta oikeusavun ja edunvalvonnan eriyttäminen

on tärkeää.

Uudistus tulisi toteuttaa niin, että hallintotoasiat hoidetaan piirissä eikä niin, että hallinto hoidettaisiin perusasioiltaan edelleen toimistoissa. Mikäli hallinto joudutaan hoitamaan perusasioiltaan edelleen toimistoissa, hallintoon tulisi vain ylimääräinen porras. Tällöin ei saavuteta kustannussäästöjä eikä työvoimaa vapautuisi ns. perustyöhön eli asianajotehtäviin ja edunvalvontatyöhön.

Kaikkea hallintoa ei voida kuitenkaan siirtää piiriin, koska lainsäädäntö mm. työsuojeluasioissa asettaa rajoituksia.

Kuusamossa, 29.8.2014

Reeta Anttila
Rovaniemen oikeusaputoimiston johtava julkinen oikeusavustaja
Kuusamo